Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Verordening fysieke leefomgeving gemeente Lingewaard 2027
Portefeuillehouder	P.T.A.M. Kalfs, G.H. Rasing
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-1559470

Beslispunten

1. de Verordening fysieke leefomgeving Lingewaard 2027 vast te stellen;
2. de Algemene plaatselijke verordening gemeente Lingewaard 2027 vast te stellen;
3. de Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Lingewaard 2027 vast te stellen;
4. de Erfgoedverordening gemeente Lingewaard 2027 vast te stellen;
5. de Bouwverordening Lingewaard 2019 in te trekken;
6. de Verordening op de paarden- en ponyjaarmarkten in de gemeente Lingewaard 2003 in te trekken.

Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving uit de verschillende gemeentelijke verordeningen op te nemen in het omgevingsplan. Op dit moment zijn de regels binnen de gemeente Lingewaard verspreid over een veelheid aan verordeningen, zoals de Algemene plaatselijke verordening (hierna: Apv), de Erfgoedverordening, de Beheerverrodening gemeentelijke begraafplaatsen en de Verordening naamgeving en nummering.

Een Verordening fysieke leefomgeving (hierna: Vfl) biedt de mogelijkheid om regels uit de verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving samen te brengen in één overzichtelijk document. Het is geen wettelijke verplichting, maar het kan gezien worden als een tussenstap naar het integraal omgevingsplan.

Op 20 januari 2026 is het plan van aanpak om te komen tot een Vfl gepresenteerd aan het college. Daarbij is gekozen voor een beleidsneutrale Vfl die thematisch is opgebouwd, vergelijkbaar met die van omliggende gemeenten zoals Zevenaar en Overbetuwe.

Een verordening wordt vastgesteld door de raad (artikel 149 Gemeentewet). De gemeentelijke regels voor de fysieke leefomgeving staan vanaf de inwerkingtreding van de Vfl in één verordening en vormen daarmee de basis voor het overzetten van deze regels naar het omgevingsplan.
In de Vfl gemeente Lingewaard zijn de volgende verordeningen of onderdelen opgenomen:

1. Algemene plaatselijke verordening gemeente Lingewaard 2026
2. Erfgoedverordening Lingewaard 2022
3. Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen Lingewaard 2023
4. Verordening naamgeving en nummering (adressen) Lingewaard 2020

Daarnaast wordt voorgesteld om, gelijktijdig met de vaststelling van de Vfl, de Bouwverordening 2019 en de Verordening op de paarden- en ponyjaarmarkten in de gemeente Lingewaard 2003 in te trekken.

Beoogd effect

De Vfl bundelt de gemeentelijke regels voor de fysieke leefomgeving in één verordening. Daarmee vormt de Vfl na inwerkingtreding de basis voor het overzetten van deze regels naar het omgevingsplan.

Argumenten

1.1 Eén verordening maakt de regels voor de fysieke leefomgeving beter vindbaar.
Door de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving thematisch te bundelen in één verordening, is het voor bijvoorbeeld inwoners, ondernemers en medewerkers eenvoudiger uit te zoeken welke regels van toepassing zijn. De Vfl kent één begrippenlijst en één set algemene bepalingen voor vergunningen en ontheffingen. Hierdoor ontstaat meer samenhang tussen de opgenomen regels.

1.2 De Vfl vormt een bouwsteen voor het omgevingsplan.
De Vfl is een tussenstap naar het integrale omgevingsplan. Door de regels eerst te bundelen en thematisch te ordenen, ontstaat een duidelijk overzicht van regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en voor 2032 overgezet moeten worden naar het omgevingsplan.

1.3 De Vfl is beleidsneutraal opgesteld.
Met de Vfl wordt geen nieuw inhoudelijk beleid vastgesteld. Het uitgangspunt is dat bestaande regels inhoudelijk worden overgenomen. De wijzigingen, die te zien zijn in de bijgevoegde was-wordt-tabel, zijn voornamelijk redactioneel en technisch van aard, zoals verwijzingen naar de Omgevingswet en de bijbehorende regelgeving.

Waar nodig zijn bepalingen aangepast om de leesbaarheid te verbeteren, de terminologie te actualiseren en aan te sluiten bij het stelsel van de Omgevingswet. Zo zijn verwijzingen naar wettelijke bepalingen geactualiseerd, zodat deze verwijzen naar de geldende wet- en regelgeving en aansluiten bij de systematiek van de Omgevingswet. Daarnaast zijn waar nodig begrippen en definities aangepast en geharmoniseerd.

1.4 De Vfl sluit aan bij de adviezen van de VNG.
Bij het opstellen van de Vfl is zoveel mogelijk aangesloten bij de adviezen en handreikingen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) over de verhouding tussen gemeentelijke verordeningen en het omgevingsplan. De VNG heeft verschillende modelverordeningen beoordeeld op regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en gemeenten handvatten gegeven voor de vraag welke regels in het omgevingsplan thuishoren en welke regels in een afzonderlijke verordening kunnen blijven staan.

Deze adviezen zijn gebruikt bij de beoordeling van de gemeentelijke verordeningen van Lingewaard. Daarbij is per onderwerp beoordeeld of regels in de Vfl moeten worden opgenomen, in de bestaande verordening kunnen blijven staan of op een later moment onderdeel worden van het omgevingsplan. Hierdoor zijn niet alle regels uit de betrokken verordeningen overgenomen. De Vfl is daarmee niet alleen een bundeling van bestaande verordeningen, maar is opgesteld vanuit de uitgangspunten van de Omgevingswet en de door de VNG geboden handvatten.

2.1 De Vfl en Apv 2027 sluiten op elkaar aan.
De Vfl en de Apv moeten gelijktijdig worden vastgesteld. Hiermee wordt voorkomen dat dezelfde regels zowel in de Vfl als in de Apv gelden. De onderdelen van de Apv die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zijn meegenomen in de Vfl. De overige bepalingen blijven onderdeel van de Apv.

3.1 De Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Lingewaard 2027 maakt de overgang van artikelen naar de Vfl duidelijk.
De artikelen uit de vorige Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen die worden opgenomen in de Vfl, komen in de nieuwe verordening voor gemeentelijke begraafplaatsen te vervallen. Om duidelijk te maken waar deze regels voortaan te vinden zijn, wordt in de Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2027 bij deze bepalingen opgenomen dat deze zijn vervallen en zijn opgenomen in de Vfl.

4.1 De Erfgoedverordening gemeente Lingewaard 2027 maakt de overgang van artikelen naar de Vfl duidelijk.

De artikelen uit de vorige Erfgoedverordening die worden opgenomen in de Vfl, komen in de nieuwe erfgoedverordening te vervallen. Om duidelijk te maken waar deze regels voortaan te vinden zijn, wordt in de Erfgoedverordening 2027 bij deze bepalingen opgenomen dat deze zijn vervallen en zijn opgenomen in de Vfl.

5.1 De bouwverordening wordt ingetrokken op advies van de VNG.
Op 17 november 2025 stuurde de VNG een ledenbrief waarin werd medegedeeld dat de wettelijke grondslag voor de bouwverordening niet meer bestaat en daarom moet worden ingetrokken.

De Bouwverordening Lingewaard 2019 regelde twee onderwerpen: het tegengaan van bouwen op verontreinigde grond en het voorzien in welstandsadvisering. De wettelijke grondslag voor deze verordening was artikel 8 van hoofdstuk II van de Woningwet.

Met de Invoeringswet Omgevingswet is hoofdstuk II van de Woningwet vervallen. Daarmee is ook de wettelijke grondslag van de Bouwverordening Lingewaard 2019 komen te vervallen. De regels over bouwen op verontreinigde grond zijn bovendien via de bruidsschat onderdeel geworden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan.

Ook de regels over welstandsadvisering hebben inmiddels een andere wettelijke basis. Op grond van artikel 17.9 van de Omgevingswet stelt de gemeenteraad een gemeentelijke adviescommissie in voor advisering over omgevingskwaliteit. De welstandsadvisering wordt daarmee niet langer geregeld via de Bouwverordening.

6.1 De Verordening op de paarden- en ponyjaarmarkten is verouderd.
De Verordening op de paarden- en ponyjaarmarkten dateert uit 2003 en bevat regels over onder meer de keuring, het toezicht op en de behandeling van paarden en pony’s op de jaarmarkt.

De regelgeving rondom dierengezondheid en dierenwelzijn is sindsdien gewijzigd. Het toezicht op de wettelijke regels voor dierenwelzijn en dierengezondheid ligt bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).

De bepalingen uit de verordening zijn hierdoor verouderd en sluiten niet meer aan bij de huidige verantwoordelijkheidsverdeling. De verordening heeft daarom geen zelfstandige toegevoegde waarde meer en kan worden ingetrokken.

Kanttekeningen

1.1 Niet alle verordeningen zijn opgenomen in de Vfl.
Niet alle verordeningen met regels die zien op de fysieke leefomgeving, zijn opgenomen in de Vfl. Voor de Afvalstoffenverordening 2026 en de Algemene verordening ondergrondse infrastructuren 2026 (AVOI) is ervoor gekozen deze vooralsnog afzonderlijk te laten bestaan.

Voor de Afvalstoffenverordening is bij de beoordeling aangesloten bij de handreiking van de VNG. Hieruit volgt dat niet alle bepalingen uit de verordening in het omgevingsplan kunnen worden opgenomen. Een deel van de regels kan wel onderdeel worden van het omgevingsplan, terwijl andere regels buiten het omgevingsplan blijven. Omdat tegelijkertijd werd gewerkt aan een actualisatie van de Afvalstoffenverordening en het voor de uitvoering en het beheer overzichtelijker is om de regels zoveel mogelijk in één verordening bij elkaar te houden, is ervoor gekozen de geactualiseerde Afvalstoffenverordening voorlopig als geheel buiten de Vfl te houden.

Voor de AVOI geldt dat hierin ook regels over telecommunicatiekabels zijn opgenomen. De VNG geeft aan dat regels over werkzaamheden aan telecommunicatiekabels op grond van de Telecommunicatiewet geen onderdeel kunnen worden van het omgevingsplan. Omdat deze regels in de AVOI niet als afzonderlijke

bepalingen zijn opgenomen, maar verweven zijn met de overige regels over kabels en leidingen, is ervoor gekozen de AVOI op dit moment niet op te splitsen. De AVOI blijft daarom voorlopig ongewijzigd van kracht. De verwachting is dat op een later moment, wanneer er meer duidelijkheid is over de landelijke ontwikkeling en de verhouding tussen de regels voor kabels en leidingen en telecommunicatie, opnieuw wordt bekeken hoe de AVOI kan worden aangepast en welke regels kunnen worden opgenomen in het omgevingsplan. Hier hebben we tot 2032 de tijd voor.

1.2 De Vfl is een tussenstap naar het omgevingsplan.
Bij het overzetten van de regels uit de Vfl naar het omgevingsplan moeten de regels opnieuw inhoudelijk worden beoordeeld. Daaruit kan blijken dat regels moeten worden aangepast, geharmoniseerd of moeten vervallen. De bundeling in de Vfl maakt deze vervolgstap overzichtelijker, omdat de regels al zijn geïnventariseerd en thematisch bij elkaar zijn gebracht.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Communicatie en participatie
De inwerkingtreding van de Vfl wordt bekendgemaakt in het Gemeenteblad. De Verordening fysieke leefomgeving 2027, de Erfgoedverordening 2027 en de Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2027 treden na publicatie in werking, naar verwachting op 1 januari 2027.

Voor de vaststelling van de Vfl is geen afzonderlijk participatietraject voorzien. De Vfl is beleidsneutraal opgesteld en bevat geen nieuwe beleidskeuzes.

De Bouwverordening Lingewaard 2019, de Verordening op de paarden- en ponyjaarmarkten in de gemeente Lingewaard 2003, en de Verordening naamgeving en nummering (adressen) Lingewaard 2020 worden ingetrokken.

Voortgang
Na vaststelling wordt de Vfl jaarlijks herzien, tegelijk met de actualisatie van de APV.

Eerdere (raads)stukken
Verordening op de paarden- en ponyjaarmarkten in de gemeente Lingewaard | Lokale wet- en regelgeving
Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Lingewaard houdende regels omtrent de Bouwverordening Lingewaard 2019 | Lokale wet- en regelgeving

Bijlagen
1. Verordening fysieke leefomgeving gemeente Lingewaard 2027.
2. Toelichting op de Verordening fysieke leefomgeving gemeente Lingewaard 2027.
3. Was-wordt-tabel Verordening fysieke leefomgeving gemeente Lingewaard 2027.
4. Algemene plaatselijke verordening gemeente Lingewaard 2027.
5. Toelichting op de Algemene plaatselijke verordening gemeente Lingewaard 2027.
6. Erfgoedverordening gemeente Lingewaard 2027.
7. Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Lingewaard 2027.
8. Concept raadsbesluit - Verordening fysieke leefomgeving gemeente Lingewaard 2027.

Bemmel, 13 oktober 2026
burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,
de secretaris, de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk dr. P.T.A.M. Kalfs